

Handläggare: Matilda Ekström Sundberg
Tfn: 08-508 10 035

Östermalms stadsdelsnämnd

Svar på remiss från kommunstyrelsen om Stödcentrum för unga brottsoffer

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar den som svar på remissen till kommunstyrelsen.

Carina Lundberg Uudelepp
stadsdelsdirektör

Anna-Lena Christensson
programchef

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden har fått en remiss från kommunstyrelsen om Stödcentrum för unga brottsoffer. Stödcentrum är en verksamhet som riktas till unga brottsoffer till och med 21 år. I dag finns stödcentrum vid sex polisstationer i Stockholm. Vid varje stödcentrum arbetar 1-2 socialsekreterare/brottsofferstödjare som finansieras med medel från socialtjänstnämnden, Kompetensfonden samt med bidrag från fem stadsdelsnämnder t.o.m. 2006. Polismyndigheten ställer lokaler till förfogande utan kostnad för stadsdelsnämnderna. Den framtida finansieringen fr.o.m. 2007 är oklar. Förvaltningen anser det vara av yttersta vikt att verksamheten med stödcentrum ges möjlighet att fortsätta. Innerstadsstadsdelarna Maria - Gamla stan, Katarina - Sofia, Norrmalm, Kungsholmen och Östermalm har som förslag att gemensamt finansiera löner och administrativa kostnader för de två socialsekreterarna/brottsofferstödjarna vid Stödcentrum City. Samma stadsdelar har också som förslag att Östermalms stadsdelsförvaltning tar arbetsgivaransvar för de två socialsekreterarna/brottsofferstödjarna. Om förslaget antas skulle detta innebära en årskostnad på ca 200 tkr per stadsdelsnämnd.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom programområdet Socialtjänsten.

Ärendet har behandlats i Handikapprådet 2006-05-29. Handikapprådet framförde följande synpunkter: Handikapprådet stödjer förslaget med fortsatt finansiering av verksamheten.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden har fått en remiss från kommunstyrelsen gällande Stödcentrum för unga brottsoffer. Stödcentrum är en verksamhet som riktas till unga brottsoffer till och med 21 år. Initiativet kom från början från polisens ungdomsrotel som uppmärksammade förekomst av rån av mobiltelefoner och rån mot ungdomar. Det fanns inte heller samma stöd att få för ungdomar som för vuxna. Stödcentrum startade som ett samverkansprojekt mellan polismyndigheten och socialtjänstförvaltningen 1999. Verksamheten vid Stödcentrum City kunde dock inte klara brottsofferstödet för hela staden, varför flera stadsdelsförvaltningar önskade hjälp att bygga upp egna stödcentrum tillsammans med närliggande polis- och stadsdelsområden. I dag finns stödcentrum vid sex polisstationer i Stockholm.

Verksamheten bygger på 5 kap. 11 § socialtjänstlagen där det står att; *"Socialnämnden bör verka för att den som utsatts för brott och dennes anhöriga får stöd och hjälp"*.

Under den tid Stödcentrum varit verksamma har de visat sig fylla ett stort behov som tidigare delvis var dolt. Efterfrågan visar att verksamheterna fyller en viktig funktion för ungdomarna som blivit utsatta för brott och behöver bearbeta sina upplevelser. Stödcentrums verksamheter för unga brottsoffer och medling bör också ses som en del i stadens aktiva brottsförebyggande arbete. Detta arbete drivs i samverkan med andra myndigheter, framför allt polisen. Medling innebär frivilliga möten mellan gärningsmän upp till 18 år och de som drabbats.

I polisens arbete är brottsofferstödet en prioriterad fråga och polisen behöver brottsoffrens aktiva medverkan i brottsutredningar.

Varje stödcentrum har en styrgrupp bestående av chefer för respektive närpolisområde, IoF-chefer/motsvarande från stadsdelsförvaltningarna samt Preventionscentrum Stockholms (PreCens) enhetschef. PreCens har arbetsgivaransvaret med undantag för Stödcentrum Järva där ansvaret ligger hos Rinkeby stadsdelsförvaltning.

Frågan är hur en framtida finansiering bör se ut. För närvarande är fyra socialsekreterare/brottsofferstödjare anslagsfinansierade från socialtjänstnämnden, lika många med utvecklingsmedel från

Kompetensfonden och sammanlagt en anställning med delfinansiering från fem stadsdelsförvaltningar. Enligt remissen varierar stadsdelsförvaltningarnas intresse att överta verksamheterna fr.o.m. 2007, varför socialtjänstförvaltningen föreslår ett centralt beslut om finansiering.

Stödcentrums målgrupp

Målgruppen är brottsutsatta ungdomar upp till 21 år. Medling ges även till unga gärningsmän. Stödcentrum tar också emot ungdomar som blivit vittnen till brott och föräldrar till unga brottsoffer.

Syfte

Syftet är att hjälpa ungdomar som blivit utsatta för brott att hitta strategier för att mildra rädslan samt minska hat- och hämndkänslor. Syftet är även att hjälpa dessa ungdomar att bearbeta känslor och reaktioner för att kunna återgå till ett fungerande vardagsliv.

Syftet med medlingsverksamheten är att minska de negativa följderna av ett brott, dels genom att gärningsmannen får ökade insikter om sitt handlande och om brottets konsekvenser, dels genom att brottsoffret ges möjligheter att bearbeta händelsen, få upprättelse och återupprätta självkänslan. Medlingen har också ett sekundärt brottsförebyggande syfte att få ungdomar att inse brottslighetens konsekvenser och hindra dem från återfall i kriminalitet.

Verksamhetens innehåll

Stödcentrum erbjuder stödsamtal, rådgivning, rättegångsstöd, föräldrastöd samt bistår med praktisk hjälp vid kontakt med polis, åklagare och försäkringsbolag samt initierar kontakt med projektets stödpersoner (frivilliga juristikstudenter) som följer brottsoffret med familj från polisanmälan fram till avslutad rättegång. För dem som behöver mer insatser än de samtal stödcentrum kan erbjuda, hjälper verksamheten till med att förmedla kontakt med exempelvis psykolog.

En öppen telefonlinje finns dit brottsoffer och anhöriga kan vända sig. Stödcentrum City har även ordnat självskyddskurser för ett 40-tal klienter.

Stödcentrum erbjuder även medling. Lagen om medling trädde i kraft i juli 2002. De brottstyper som är prioriterade är misshandel, personrån, stöld, olaga hot, väskryckning, stöld, tillgrepp av fortskaffningsmedel samt skadegörelse. Valet av brottstyper bygger på studier som visar att de bästa medlingsresultaten gäller brott där det finns ett offer som personligen blivit kränkt. Medling ersätter varken polisutredning eller domstolsförhandling utan bygger på att ge gärningsmannen ökade insikter om sitt handlande och om brottets konsekvenser. I en proposition till riksdagen (2005/06:165 ingripande mot unga lagöverträdare), våren 2006, föreslår regeringen att kommunerna ska vara skyldiga att erbjuda medling

och att de nya lagändringarna ska träda i kraft 2008. I förslaget föreslås att åldersgränsen för gärningsmän höjs till 21 år.

Utöver arbetet med klienter sprider Stödcentrum erfarenheter och kunskaper kring arbetet med utsatta ungdomar och familjer i kris genom att informera i skolor, ta emot studiebesök och samtala med gärningsmän inom ramen för socialtjänstens konsekvensprogram.

Ett tätt samarbete mellan de berörda stadsdelarna ska upparbetas, för att Stödcentrum ska komma brottsutsatta ungdomar tillgodo på bästa möjliga sätt.

Stödcentrums uppdrag kan komma att behöva förändras och utvecklas i framtiden, utifrån behov som kan uppstå under verksamhetens utövande.

Samarbetsformer mellan polis och socialtjänst

Verksamhetsidén bygger på ett nära samarbete mellan polis och socialtjänst. Polisen ställer lokaler till förfogande och Socialtjänsten ansvarar för bemanning och arbetsgivaransvar. Socialtjänsten svarar även för att installera datoruppkopplingar till stadens Intranät. Samlokaliseringen hos polisen underlättar kontakterna mellan myndigheterna och ärenden kan förmedlas direkt från polisen till brottsofferstödet eller medlingsverksamheten. Ett år efter att det första stödcentrat hade startat visade sig behovet vara mycket större än vad som först hade uppskattats. Detta har lett till att verksamheten successivt har byggts ut i hela staden.

Stödcentrum City

Stödcentrum City började som ett samarbetsprojekt 1999.

Upptagningsområdet är City polismästardistrikt som omfattar Katarina-Sofia, Kungsholmens, Maria-Gamla stans, Norrmalms och Östermalms stadsdelsförvaltningar. Bemanningen består av två tillsvidareanställda brottsofferstödjare och en projektanställd medlingssamordnare.

Stödcentrum City är en integrerad del av verksamheten vid Citypolisens ungdomsrotel som även har två socialsekreterare från Ungdomsjouren och Maria ungdomsenhet, som arbetar med unga gärningsmän.

Stödcentrum Västerort

Stödcentrum Västerort har pågått sedan 2003. Upptagningsområdet omfattar Bromma och Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltningar och närpolisområden. Bemanningen består av två projektanställda brottsofferstödjare.

Stödcentrum Järva

Stödcentrum Järva har pågått sedan 2005. Upptagningsområdet omfattar Kista, Rinkeby och Spånga-Tensta stadsdelsförvaltningar samt Kista och Södra Järva närpolisområde. Bemanningen består av två projektanställda brottsofferstödjare.

Stödcentrum Söderort

Stödcentrum Söderort började 2002 i samverkan mellan socialtjänstförvaltningen, Skärholmens närpolisområde samt stadsdelsförvaltningarna i Hägersten, Liljeholmen och Skärholmen. Verksamheten har därefter utökats enligt följande:

- Stödcentrum Farsta som omfattar Farsta och Vantörs stadsdelsförvaltningar samt Farsta närpolisområde.
- Stödcentrum Globen som omfattar Enskede-Årsta, Skarpnäcks och Älvsjö stadsdelsförvaltningar, Hammarby sjöstad inom Katarina-Sofia stadsdelsförvaltning samt Globens närpolisområde.
- Stödcentrum Skärholmen omfattande Hägerstens, Liljeholmens och Skärholmens stadsdelsförvaltningar samt Skärholmens närpolisområde.

Bemanningen består av sammanlagt tre projektanställda brottsofferstödjare med placering i var sitt närpolisområde.

Förvaltningens synpunkter

I dag kan socialtjänsten och polisen erbjuda stöd till alla unga brottsoffer i Stockholms stad och medling. Förvaltningen instämmer i remissens förslag att utveckla en kommunövergripande verksamhet. När beslutsprocessen är decentraliserad till 18 stadsdelsförvaltningar tar det tid, särskilt när verksamheten även förutsätter samverkan med polismyndigheten. Även den är indelad i ett stort antal decentraliserade enheter. Förvaltningen anser det vara av yttersta vikt att Stödcentrums verksamheter fortsätter.

Innerstadsstadsdelarna Maria - Gamla stan, Katarina - Sofia, Norrmalm, Kungsholmen och Östermalm har som eget förslag att gemensamt finansiera verksamheten för Stödcentrum City. Kostnaden för de två socialsekreterare/brottsofferstödjare som arbetar där är ca 1 mnkr inklusive sociala avgifter samt kostnader för datorer och administration. Detta skulle innebära att varje stadsdel betalar 200 tkr/år var till verksamheten. Samma stadsdelar har också som förslag att Östermalms stadsdelsförvaltning tar arbetsgivaransvar för de två socialsekreterarna/brottsofferstödjarna. Polisdistriktet i City ställer även fortsättningsvis lokaler till förfogande utan kostnad för stadsdelsnämnderna.

Förvaltningens förslag

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som svar på remissen till kommunstyrelsen.

Bilagor

1. Remiss från kommunstyrelsen